

Jordi
Jordana
DE LA PELL
DEL DIABLE

EDICIONS SALÒRIA

Autor: Jordi Jordana

Primera edició: abril 2023

Maquetació: Lúdia Boixader

Correcció: Sandra Antona

© Edicions Salòria

La Seu d'Urgell

edicionssaloria@gmail.com

www.edicionssaloria.com

www.facebook.com/EdicionsSaloria

Twitter: @SaloriaEdicions

Instagram: @edicionssaloria

Imprès a Catalunya

ISBN: 978-84-126918-2-5

L 269-2023

Queda rigorosament prohibida, sense autorització escrita de l'editor, qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que està sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar-ne o escanejar algun fragment. Tots els drets reservats.

Al Toni Ficapal.
Per al meu amic.
Un record.

La Seu d'Urgell, 2 de març del 1973

El miol aspre i sec d'un gat va fer que en Joan Armengol es girés.

A aquelles hores de la matinada, al carrer no hi havia ni una ànima. Però juraria haver vist una ombra que s'amagava darrere d'un dels porxos del carrer Major. Què collons...?, va mormolar, amb la llengua travada per l'alcohol. Que potser em vol rascar la cartera, aquest? Doncs ho té clar! Cagondeu! Si hi vaig... un gec d'hòsties en traurà.

Enardit, va estar temptat d'acomplir l'amenaça. Però s'ho va acabar repensant. Bah! Només devia ser algú tan mamat com ell mateix. No valia la pena. Alguns no saben ni beure! Deu estar descansant la pela, el cabronàs. Dona gràcies que estic de bones, mamarratxo!

Va encendre una altra cigarreta amb la burilla i va continuar, carrer Major amunt, cap a casa.

Aquella nit de divendres se li havia fet molt llarga i poc profitosa. No veia el moment de fer punt. Primer, havia anat a

sopar i al cine amb la Sònia. Però després de deixar-la a casa, a mitjanit, havia trucat al Carlos i al Santi i els havia convençuts per anar al Corona. Au, va, nois! Prendrem unes copes, fotrem quatre balls i mirarem quin material hi ha. Potser en trobem alguna que valgui la pena. Vinga! No sigueu torracollons, hòstia.

Encara que l'endemà tots dos tenien una cursa de motocròs prop de Lleida, s'hi havien deixat arrossegar sense problemes. Quan el Joan es posava així solia pagar-ho tot ell i, per molt descansats que anessin, cap dels dos no hi tenia res a pelar, en aquella cursa.

Millor aprofitar la gorra que se'ls presentava.

A la discoteca hi van trobar ben poca cosa, però. Només es van poder dedicar a beure i a fer el ruc a la pista i, entre una cosa i l'altra, a tirar-li els trastos a la Lola, la cambrera madureta de la barra, que se'ls treia de sobre com els pallussos que eren. Cap a les tres de la matinada els amics havien tocat retirada i l'havien deixat allà, encara més arborat i sol. S'havia quedat escurant ampolles i intentant seduir una dona força més gran que ell, que l'havia engegat a dormir sense miraments.

Doncs que et folli un peix, iaia de merda! S'havia pres un parell de conyac més i, a les cinc en punt, havia estat el darrer a sortir del Corona, abans que la Lola abaixés la persiana i s'alegrés de veure'l perdre's, carrer amunt, amb passes insegures.

En arribar al carrer dels Jueus va trencar per fer drecera. Les passes ressonaven com un tambor a la vorera deserta. De sobte, en travessar el carreró que sortia a Jueus, un home va aparèixer del no-res, el va agafar pel darrere i li va immobilitzar els braços. Abans que tingués temps de dir res, un altre

nouvingut li va etzibar un cop de puny a l'estómac que el va deixar plegat.

—Aquesta és de part d'en Miqueló —li va escopir.

El cop el va fer vomitar. En refer-se, va aixecar el cap i amb la mirada va implorar una explicació. Només va rebre una altra trompada. Les cames li van flaquejar i el que el tenia agafat el va haver d'aguantar perquè no caigués.

—Suposo que et deus haver oblidat que tens un deute pendent, oi? Mala memòria. Si no, no s'entén. En Miqueló ja està fart d'advertir-te i tu sembla que no ho entens. —Va fer girar el dit prop de la temple.— No saps que els deutes de joc són sagrats? Que s'han de tornar en els terminis previstos? I que si no ho fas, passa el que passa? —El va alligonar amb una tonada que només semblava indulgent.— Redeu! I mira que semblaves espavilat!

—Pe-però jo. En Miqueló em va dir que...

—Deixa't d'hòsties i no em toquis els collons! —va bramar l'home, ara sí, enfurismat. Es va sentir un clic i, a l'instant, la punta d'un ganivet li oprimia el nas per dins.

En Joan Armengol es va posar de puntetes.

—Torna el que deus i deixa de fer el ronsa! Si he de tornar a venir, et trencaré les cames. Això si no et tallo els collons i te'ls faig menjar. M'has entès, xitxarel·lo? No juguis amb nosaltres i no temptis la sort. —El ganivet li va entrar un pèl més i el va obligar a aixecar la barbeta tant com va poder.

La por li havia fet escampar la boira d'alcohol que li enterbolia el cervell i ara en Joan s'adonava de com n'era de greu, la situació. Realment devia diners, i molts, però mai no s'hauria imaginat que l'acabessin pressionant d'aquella manera. Havia parlat amb en Miqueló encara no feia ni dues setmanes i es pensava que l'altre ho havia entès: li calia una

mica més de temps. Redeu!, que no havia pagat sempre, ell? Algunes vegades tard, potser sí, però sempre havia saldat els deutes.

Des de la penombra del carreró un tercer home s'ho mirava sense dir res. A poc a poc es va avançar i la llum del fanal li va il·luminar el rostre. En col·locar-se-li davant, en Joan va aixecar els ulls i va exclamar sorprès:

—Tu? Tu també? Per què m'ho fas, això?

Abans de deixar-lo anar, el que el tenia agafat, volent participar de la festa, li va clavar un cop de puny al fetsge que el va tornar a terra.

—Ja n'hi ha prou! —el va renyar el nouvingut—. Deixeu-lo estar! Marxem!

En Joan es va despertar amb ressaca i el cos rebregat. El telèfon no va parar de sonar en tot el matí, però ell no tenia refotudes ganes de parlar amb ningú i el va acabar despenjant. No era pas parlar el que necessitava, sinó pensar en com se'n sortiria amb el fill de puta d'en Miqueló Aixàs. Havia aconseguit arregar poc més de seixanta mil peles, però amb allò no en tenia ni per començar. Se li va fer un nus a la gola de pensar que dilluns hauria de pujar a Os només amb aquells quatre quartos.

Aquells païos l'havien acollonit de veritat.

Inquiet, va sortir al balcó perquè li toqués l'aire. Cada vegada que tancava els ulls tornava a notar la fulla de la navalla, esmoladíssima, a punt d'estripar-li el nas. Hòstia, no li ho podien fer, allò, a ell! Era un bon client, que no ho veien? Matarien la gallina dels ous d'or per quatre xavos? Imbecils!, va renegar abatut.

El xerric estrident del timbre el va fer estremir. I ara qui collons era?

Va restar immòbil, amb l'esperança que, fos qui fos, es cansaria d'emprenyar i fotria el camp. Però el timbre va sonar i sonar fins que va quedar palès que qui el pitjava no desistiria pas. Fastiguejat, va anar de puntetes fins a la porta i va fer una llambregada per l'espill.

Merda! La Sònia.

El darrer que volia en aquells moments era haver-li de donar explicacions a la xicota. I estava clar que allò era el que venia a buscar. Per si li quedava algun dubte, la va sentir increpar-lo des de l'altre cantó de la fulla de fusta.

—Obre, Joan! Sé que ets a dins! Què et passa? Estàs bé? Vinga, va! Deixa't de collonades i obre d'una vegada. M'estàs espantant.

Sabedor que no podia fer res més, va obrir i es va fer a un costat per deixar-la passar. La noia va entrar com un vendaval.

—Es pot saber què t'ha agafat? Porto mig matí trucant-te i sempre comuniqués. Per què no l'agafaves? Estic morta de preocupació!

—Anit, un parell de desgraciats em van robar i em van fotre d'hòsties —va respondre ell, fent cara de corder degollat—. No he tingut esma d'aixecar-me fins fa un moment...

En sentir-lo, a ella li va canviar la cara. Es va mossegar el llavi en un gest de culpabilitat i se li va acostar per acaronar-lo.

—Pobret meu! I jo escridassant-te per no agafar-me el tel·lèfon. Em sap tant de greu! Quan va ser?

—Cinc minuts després de separar-nos. Pujava per Jueus i em van agafar per sorpresa, els malparits. Va anar tot tan de pressa...

La Sònia el va abraçar.

—Sembla mentida que una cosa com aquesta pugui passar a la Seu! Et van prendre molts diners? Vols que ho anem a denunciar?

En Joan va mantenir la mentida com un professional.

—Bah! Res, mil peles que duia a la cartera. Que se les fotin al cul, els malparits. I no, no aniré al *cuartelillo*. Què els podria dir? Que uns fills de puta als qui gairebé no vaig veure em van hostiar i em van buidar la cartera? Passo! Ja tinc l'orgull prou masegat per haver-lo d'arrossegar més amb els *tricornios*. Deixem-ho córrer, vols? Només necessito que em passi la mala llet. I ara que et tinc aquí, preciosa, ja em sento molt millor. Ets tot el que necessitava, saps?

Encantada de sentir allò, la Sònia va perfilar un somriure murri.

—Ai, ai, ai...! —va xiuxiuejar-li a cau d'orella, amb picardia—. Al meu pobre *osito* l'han ataconat una mica. A veure, digue'm: On et fa mal? Aquí...? —Li va tocar el nas amb el dit i l'hi va petonejar.— Aquí...? —Li va posar el dit als llavis i després els hi va besar.— O, potser, aquí...? —Li va posar la mà a l'entreuix i se'l va mirar fixament, amb els ulls ben oberts i llaminers.

Una hora després, just quan començava a fosquejar, la Sònia va recollir els sostenidors de terra i li va dir, mentre se'ls cordava:

—*Osito*, cada dia m'agrada més fer-ho amb tu! Saps què podríem fer, demà...?

Dilluns al matí, en Joan Armengol va passar pel banc i, a la tarda, en sortir de la feina, se'n va anar tot sol cap a Os de Civís. Va travessar la frontera quan ja era fosc i en arribar al pont d'Aixovall va trencar a l'esquerra.

El local era a pocs kilòmetres abans d'arribar al poble, passada de nou la frontera, en un trencant del marge dret del riu: una antiga borda de dues plantes i de pedra vista, ben reformada i condicionada i amb un tancat nou, de paret d'obra, que l'encerclava i l'aïllava de l'exterior.

Va aturar el cotxe davant del portal, va abaixar la finestreta i va prémer un botó del porter automàtic instal·lat a la paret. A requeriment de la veu tan sols va contestar: «Soci». La porta metàl·lica es va obrir i va poder deixar el cotxe a l'aparcament de darrere la casa. En aquella hora i sent dilluns hi havia poca gent. Després d'ensenyar el carnet per una finestreta de la porta principal, van obrir. Va passar directament pel passadís, al costat del restaurant, i va agafar l'ascensor cap al soterrani. En arribar, va entrar al local que tan bé coneixia.

—Vull parlar amb en Miqueló —li va dir a l'home que s'hi va trobar—. Ja m'avisaràs. Seré a la barra.

Va mirar el rellotge: faltaven cinc minuts per a les nou. Va demanar una cervesa i en va buidar mitja d'un glop. Tenia la gola seca i les mans humides. Va mirar al voltant per veure qui hi havia i no va reconèixer ningú. Millor. Només hi havia quatre gats jugant al blackjack, uns quants més a la ruleta i la resta de taules, buides. Però a poc a poc s'ompliria.

—Joan! —el va saludar una rossa mamelluda amb un somriure murri—. Fas cara d'ensopit. No jugues, avui? O vols que passem una bona estona? Ara fa molt que no puges amb mi... —li va fer una moixaina prou convincent—. Al final em pensaré que ja no t'agrado...

—No estic per orgues, Patti —li va respondre ell, mirant de no ser gaire ofensiu—. He quedat amb en Miqueló. Un altre dia, paraula. —Li va clavar una palmellada al cul i la va fer marxar.

En aquell moment va tornar el vigilant que havia vist l'escena i no va poder estar-se de perfilar un somriure condescendent envers la noia. Amb un cop de cap li va dir al Joan:

—El senyor Aixàs t'espera.

En Joan el va seguir fins al despatx del gran home. En Miqueló era assegut rere l'escriptori, escollint un puro. També hi havia dos goril·les, un a cada costat de la porta. En Joan es va amoïnar: cap de les vegades que havia estat en aquella habitació no hi havia hagut ningú més. Que té por que me li llanci al coll?, va pensar.

Es va posar més nerviós del que ja estava.

—Carai, Joan! —el va saludar en Miqueló, sense deixar de regirar la capsa de cigars—. Ets car de veure! —En va agafar un, el va olorar i se'l va endur a l'orella per fer-lo rodolar entre els dits i comprovar-ne la fermesa.— I no ets home de dilluns. —Va tancar la capsa i se'l va mirar per primer cop. De dalt a baix.— Tu diràs... —Es va escarxofar a la butaca i va encendre el puro, ensenyant-li les dents en un somriure de llop dolent.

—Veurà, senyor Aixàs. —L'amenaça de divendres havia obrat efecte i el va anomenar pel cognom, quan fins aleshores no ho havia fet mai. —Ja sé que les coses no han anat tan ràpides com li vaig prometre. Però m'ha de creure! Tornar el deute és la màxima preocupació que tinc, però de vegades no tot surt com un desitjaria. Ja ho he tractat amb els pares i estic convençut que acabaran cedint. Però necessito més temps. No els puc collar sense que sospitin. Oi que m'entén, senyor Aixàs? Però, perquè vegi que soc complidor, he pujat a entregar-li aquestes seixanta-dues mil pessetes.

Li va atansar els diners per sobre la taula i en Miqueló els va apartar sense ni mirar-los. El va contemplar fixament. Fent petar els llavis va arrufar el nas i va compassar el cap tot dient:

—Ai, ai, ai... Joan. Sí! T'entenc i et crec. Però tu m'has de comprendre a mi. Ja han passat tres setmanes des que m'ho vas dir i no n'he obtingut res, a canvi; tangible, vull dir, i no aquesta merda que m'acabes de donar —va assenyalar desdenyós el sobre amb els diners.

—Tan sols en fa un parell... —De sobte, li va revifar un caliu de dignitat i li va etzibar el que pensava.— Sempre he estat un bon client i he pagat els deutes. No n'hi havia per arribar a l'extrem de fer-me apalli...

En Miqueló el va tallar de soca-rel. Es va aixecar i es va treure el puro de la boca.

—Dues, tres, quatre...! Tant li fot, Joan. El cas no és aquest! El cas és que encara que tu i jo puguem tenir un mig negoci en comú i ser coneguts, amb els deutes de joc no s'hi juga. —El nas li va fer un bufec pel joc de paraules.— Són sagrats i s'han de respectar. I tu, Juanito, no t'has compromès prou. Oi que m'explico? Allò de divendres només va ser un recordatori.

—Però Mique... Senyor Aixàs, jo... tal com vam quedar... No és tot tan senzill... Li ben juro que quan surti el que tinc entre mans, vostè en traurà un gran benefici; a més del que li dec. Per descomptat. Li ho prometo.

En Joan es va aixecar de la cadira per donar èmfasi a les paraules i un dels goril·les es va avançar una passa, llest a intervenir. En Miqueló el va aturar amb un gest. Es va endur el puro a la boca i va seure a la butaca. Va colpejar pensatiu el cigar al cendrer i va respirar fondo abans d'alçar la vista i dir-li:

—Torna a seure, Joan, i escolta'm: Em caus bé, ho saps, oi? —va inclinar el cos cap endavant per fer més evident la confidència—. Allò de divendres no va ser personal. Són només negocis. Pensa que he de vetllar per la meva reputació.

No puc fer excepcions, ho entens, oi? Si no ho fes, a algú li podria passar pel cap perdre'm el respecte. I això sí que no!

—Oh, senyor Aixàs! Mai no se m'acudiria.

—Calla i escolta! Com que has tingut els collons de pujar i m'has portat quatre rals, trencaré les normes i et daré una darrera oportunitat. Ja sé que són molts diners, noi, però és el que té el joc. T'ajuntaré el deute en un i d'aquí a dos mesos, a comptar d'avui, el vull saldat. Sense terminis ni pròrrogues. M'has entès?

—Gràcies, senyor Aixàs! Li prometo que no se'n penedirà. I si puc els tindrà abans. Tan prompte com els pares... Li agraïxo la confiança.

—Lògicament, amb els interessos corresponents; els de sempre.

—Per descomptat, senyor Aixàs.

Encara que no en tenia gaires motius, a en Joan Armengol se li va obrir el cel. Anava escurat de diners i arreplegar els necessaris per fer front als pagaments se li faria molt costós. Però seixanta dies donaven per acabar de convèncer els pares d'entrar al negoci a parts iguals.

Estava segur que serien suficients per resoldre els problemes que se li havien amuntegat.

A en Miqueló no li venia d'un mes i tampoc no l'angoixava no cobrar. El noi pagaria. Si no d'una manera, d'una altra. El pòquer i les putes el feien anar de corcoll; però tenia una família amb un bon negoci i d'aquí sortirien els diners.

Més li valia.

—No em fallis! —va reblar—. Improrrogable, eh? I compromet-te més.

—Sí, senyor Aixàs. No ho dubti.

—I, redeu! No em tornis a dir senyor Aixàs, torracollons! Per a tu sempre he estat en Miqueló, i un gec d'hòsties no ha de canviar el tracte. Oi que no?

—Sí, senyor Aix... Miqueló. El que vostè digui; a mi també se'm feia estrany, però... —va fer un gest resignat—. No el decebré. En pot estar segur.

Es va aixecar de la butaca i va esclafar el que quedava de puro al cendrer. En Joan, com un ressort, el va imitar. En Miqueló va voltar l'escriptori i, paternal com sempre, li va passar el braç pel coll per acompanyar-lo fins a la porta.

—Bé!, i ara que està tot aclarit, et quedaràs a jugar i et relaxaràs una mica? —va bellugar el cap, murri, amb un mig somriure.

En Joan, sorprès, se'l va mirar de reüll sense saber què respondre. Amb què li sortia aquest, ara? L'havia deixat sense un duro i li preguntava si es quedaria a jugar. No en tenia intenció i a més, mal que volgués, no podia. Quequejant pel desconcert va contestar:

—Doncs no. No ho tenia pensat, avui; i a més, no duc diners. Tots els que portava són a la taula —la va assenyalar amb un cop de cap.

En Miqueló se'l va mirar amb un gest condescendent. Va tornar a l'escriptori i de dins del sobre va extreure els bitllets i va comptar vint mil pessetes.

Les hi va allargar.

—Té! Que no sigui dit! No vull que te n'estiguis per quatre xavos. Ja no vindrà d'aquí. Queda't i passa-t'ho bé! Per cert, la primera copa la tens pagada. Pren-te el que vulguis, un whisky o un got d'aigua, però a la meva salut.

En Joan va sortir al local i, sense parar atenció a res, se'n va anar de cap a la barra. Va arrossegar un tamboret i li va

demanar al cambrer un whisky sol, sense gel ni collonades, i que l'hi carregués a en Miqueló, que ell convidava. Recolzat al taulell va fer una glopada llarga i va esbufegar: Collons, en Miqueló! No l'hi tornaria a deixar passar, allò li havia quedat clar. Però almenys disposava de seixanta dies per convèncer els pares que li fessin cas amb la seva idea del negoci. Va demanar un altre whisky i se'l va trascolar en un parpelleig. Més calmat, es va remoure al seient per contemplar el panorama. Ja que havia pujat... doncs això, que ho aprofitaria. No tindria gràcia que aquella acabés sent la seva nit de sort? Justícia poètica, en deien, oi? Es va encendre una cigarreta i va exhalar el fum, teatralment, cap al mig de la sala.

D'una ullada va recórrer les taules.

Hi havia més gent que abans però ni una vintena. Prou bé per un dilluns a dos quarts de deu. Amb la mirada escodri-nyadora per sobre el got va tornar a dir-se que, veritablement, el lloc era selecte. Fins i tot se'n va enorgullir. No hi podia entrar qualsevol pelacanyes, allà. La Societat Gastronòmica —que allò era aquell negoci de portes enfora— no admetia sol·licituds d'ingrés. Només s'hi accedia per rigorosa invitació. I s'havia de ser algú, per rebre'n una. El sol fet de ser allà, per més que ara fos l'origen dels seus problemes, demostrava com de lluny havia arribat sense haver-ne fet ni trenta. Un cop pagués el deute, el que quedaria seria només que ell, en Joan Armengol, era un dels qui remenaven les ci-reres a la comarca. I allò valia més que qualsevol deute de merda.

Va apagar el cigarret i es va palpar la cartera on duia les vint mil peles. Un parell de cops de sort; no li calia més! Amb un darrer glop va escurar el whisky i se'n va anar a bescanviar-les per fitxes. Les va distribuir per les butxaques i després de respirar fondo es va abocar a les taules.

En Miqueló, des de la distància, se'l mirava remenant el cap.

Són tots iguals.

Es va asseure a la taula de blackjack —el seu joc preferit— i va perdre mil duros en cinc minuts. Va sentir com un rampell d'ira li recorria el cos mentre el crupier, immutable, arrambava amb els diners. Qui et va parir!, va renegar, per dins. I va buscar més fitxes en una altra butxaca. Ara t'ensenyaré amb qui te les heus, cabronàs!, va mastegar entre dents.

A les deu i cinc es va escurar les butxaques per darrer cop.

No li quedava ni una miserable fitxa de les vint mil pesetes que havia bescanviat encara no feia ni mitja hora.

Va respirar fondo i es va aixecar de la taula amb les dents serrades en veure que ho havia tornat a perdre tot. El cap li girava més de pressa que els cavallets de la fira. Una amargor, barreja de ràbia, impotència i molt whisky, li va pujar a la gola. Per un instant va tenir por de treure-ho tot allà mateix.

En Miqueló, que no li havia tret l'ull de sobre, va somriure maliciós i va fer una altra calada. Aquell xitxarel-lo no tenia remei, ara li quedava patent. Si el sabia munyir adequadament, li trauria fins l'últim ral. Els de la seva mena no tenien cura.

Divertit, va captar amb la mirada l'atenció d'una moreneta mamelluda i amb cara de nina de porcellana que havia arribat encara no feia ni una setmana, i li va fer un cop de cap en direcció al Joan. La noia, obedient, va abaixar els ulls i es va aixecar del lloc per dirigir-se, decidida, cap a ell.

—Hola. Estàs sol? Em dic Françoise...

El Miqueló els va observar parlar l'estona justa.

Ell, mig torrat, amb aquell posat d'Elvis de fira que gastava amb les noies, pensant-se que el feia irresistible. I la Françoise... Bé, la Françoise, fent exactament allò pel qual se

la pagava. Caram si era bona! Li faria guanyar molta pela, aquella franceseta.

Per ser sincers, ella tampoc no s'hi va haver d'esforçar gaire. Passats uns instants, es va girar imperceptiblement envers el seu cap i el va interrogar amb la mirada. El Miqueló va assentir. Ella es va girar d'una revolada, es va tornar a posar el somriure postís, va agafar el xicot per l'americana i el va arrossegar cap a l'ascensor.

El Joan la va seguir, dòcil com un anyell.

En Miqueló Aixàs els va veure desaparèixer entre volutes de fum, tot fent rodolar el cigar un cop més entre els dits, grui-xuts com botifarrons.

Abans de tornar-se'n al despatx, es va acostar a la barra i li va fer un xiulet al bàrman:

—El Joan Armengol acaba de pujar amb la nova —li va dir—. Estigues al cas de quant s'hi està i apunta-l'hi.